

Protokoll vid styrelsemöte 2025-03-26 på Hotell Norra Vättern i Askersund, Askersunds kommun.

1. Mötets öppnande

Mötet öppnades av ordförande Johan Löwenadler Davidsson som hälsade alla välkomna.

***Beslut:** Mötet var behörigt utlyst och styrelsen konstaterades vara beslutför (se deltagarförteckning).*

2. Förslag till dagordning

Förslag till dagordning har skickats ut i samband med kallelsen.

***Beslut:** Dagordningen fastställdes.*

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Anders Edholm.

***Beslut:** Mötet valde Anders Edholm till justeringsperson.*

4. Protokoll mm

Ordförande frågade styrelsen om några oklarheter som inte kommer upp på dagens dagordning förelåg utifrån på de justerade protokollen. Inga oklarheter förelåg.

- Styrelse: 20241018
- Verksamhetsutskottet (VU):
 - 2024-1
 - 2024-3
 - 2024-5
- Samförvaltning Fiske: -

***Beslut:** Justerade protokoll kan läggas till handlingarna.*

5. Ekonomi

Bernhard gick igenom preliminärt bokslut för 2024 och uppdaterad budget för 2025 med prognos. Förslag till budget 2026 presenterades under punkt 10.

Preliminärt bokslut 2024.

Förbundet var under sen höst 2024 framgångsrik i att ansöka och tilldelades extra medel, bland annat till LOVA-projekt. Samtidigt blev det en del mindre kostnader. Intäkter (2 858 480 kr) och utgifter (2 377 111 kr) ger ett

resultat på 481 369 kr (som planerat). Fritt eget kapital inklusive resultat och uppbokat blir 1 554 774 kr.

Friederike visade varför vi gått så mycket plus:

- 744 000 till åtgärdssamordning och Ålebäcken (LOVA-bidrag)
- 80 000 från Vattenmyndigheten
- Medel till förvaltningsplanen fisk och fiske och Samförvaltningen

Medel är låsta till specifika projekt och är inte fria. Utan dessa medel hade vi gått back med 700 000. Totalt är 1,4 miljoner uppbokade. Kvar är 70 080 kr, som VU föreslår att ”skicka” till 2026.

Reviderad budget och lägesrapport 2024 med prognos

Budgeten utgår från 2,5 miljoner totalt intäkter, tillsammans med uppbokade och tidigare överförda medel ligger hela budgeten på 3,2 miljoner.

Ändringar: Korrekt pris Vätternprogram (med uppräknings sedan 2024) men utan pris för årsskrift (ligger som option som utnyttjas i så fall 2027).

Fått två nya medlemmar 2024. Extra medel till planerna. Och till en revidering av Vätternliv, dessutom mycket till åtgärdssamordning.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- boksutet kan framläggas på stämman
- godkänna den ekonomiska lägesrapporten med prognos.

6. Inbjudan till ny medlem

Ett lantbruksföretag i Hjo kommun är intresserad att bli medlem i förbundet, Grevbäcks Gris AB. VU föreslås att de blir medlemmar med en andel vilket är motsvarande vad andra lika stora jordbruksverksamheter har.

Beslut: Styrelsen föreslår till stämman:

- Grevbäcks Gris AB väljs in i förbundet. Årsavgiften föreslås uppgå till en andel.

7. Åtgärdssamordning

Förbundet har beviljats LOVA-stöd för ett åtgärdssamordningsprojekt i Södra Vättern under 2024-26. Malin och Marcus jobbar ca 50% (totalt) med projektet. Malin ger en lägesrapport.

- Under vintern har möten hållits med berörda kommuner, län och andra aktörer för att lära sig mer om området, komma fram till prioriteringar och arbetssätt.
- Prioriterade områden är Ålebäcken i Östergötlands län, Röttleån och Lillån Huskvarna i Jönköpings län. LOVA-medel till åtgärdsinventering har söpts för Ålebäcken och Röttleån (medsökande Jönköpings kommun). Ålebäcken har fått beviljat och för Röttleån väntas besked. I Lillån Huskvarna har en åtgärdsinventering genomförts och det planeras ett återbesök längre fram.

- Ett första möte med markägare har hållits för Röttleån i samarbete med Jönköpings kommun och Greppa näringen. Var ett positivt första möte.
- Habo kommun söker medel för en kartläggning i Habobäckarna, vi deltar på ett litet hörn.

Styrelsen noterar informationen.

8. Information från Samförvaltningen

Malin är tillbaka som ”nygammal” samordnare

- Det finns några fasta arbetsgrupper men överlag är det mer behovsstyrda arbetsgrupper nu. Ett första möte har hållits i sikgruppen som är ett exempel på en sådan.
- Det har varit ett extrainsatt möte för att hantera några av de inkomma synpunkter i remissen för Förvaltningsplan, återkommer under punkt 9.
- Sedan 15 mars gäller [ny reglering för harr-fiske](#)
- Nästa möte 9 april 2025 i Västra Götalands län.

Styrelsen noterar informationen.

9. Förvaltningsplan fisk och fiske

Yrkesfiskarenan har via Jonny inkommit med önskemål dagen innan styrelsemötet om att ta upp några punkter. Istället för att ta upp dessa under övriga punkter får Jonny tillfälle att ta upp sina 3 frågor efter Malin och Rasmus presentation.

Planen har varit ute på remiss och remissvaren har hanterats av kansliet (Malin och Rasmus) och inom Samförvaltningen. De presenterar syftet med planen, uppbyggnad med vision och mål väldigt övergripande samt beskriver hur man har hanterat resursfördelningen i denna plan. Relevanta delar i planen är tänkt att uppdateras årligen och inom samförvaltningen ska arbetet ha mer fokus på planen. Rasmus presenterar remisshanteringen och gör några nedslag i några av korrigeringarna. Generellt ett positivt mottagande.

- Planen har varit ute på remiss i 3 månader
- ca 250 synpunkter inkommit varav ca 170 har lett till någon ändring såsom nya åtgärdsförslag till exempel.
- Har vid behov tagit hjälp av berörda för hantering och även haft ett extrainsatt samförvaltningsmöte för att diskutera några av synpunkterna
- Planen föreslås utgöra en motion att fastställas på förbundsstämman 2025 som ett ”viktigt Vätterndokument”.

Jonny tar vid, ger lite bakgrundsinformation om betydelsen av yrkesfisket och att det är viktigt att Vätternvårdsförbundet är införstådda med vad förvaltningsplanen innefattar och ställer sina 3 frågor:

- Kommer Vätternvårdsförbundet att i sitt beslut om ny förvaltningsplan ange möjlighet för yrkesfisket att fiska sik i den omfattning som beståndet medger. Under hela 1900-talet ca 50 ton per år under den tid som sjön var näringsfattig i likhet med idag? Idag fiskas mindre än 5 ton per år.
Kansliet svarar att yrkesfiskets redskapsdispenser bestäms av Länsstyrelsen och är inget som Vätternvårdsförbundet styr över men det har förtydligats i planen jämfört med remissversionen betydelsen av att efterleva en överenskommen resursfördelning.
- Kommer Vätternvårdsförbundet att i sitt beslut om ny förvaltningsplan ge yrkesfisket någon del av laxresursen. Eller ska tidigare beslut om att laxen enbart ska vara till för fritidsfisket fortsätta att gälla?
Kansliet svarar att yrkesfisket har en mindre del av laxresursen idag och är frågan kopplad till dispensererna är det liknande svar som ovan. Kansliet har tittat på de inkommande remissvaren och hanterat dessa enligt förslag.
- Hur ser Vätternvårdsförbundet på yrkesfisket i Vättern ur perspektiv försörjningsberedskap och ny livsmedelsstrategi?
Kansliet svarar att det avsnittet har utvecklats i förvaltningsplanen och i olika sammanhang lyfts fiskens betydelse när det kommer till försörjningsberedskap och livsmedelsstrategier. Fiskens betydelse i dessa sammanhang behöver lyftas och det är något vi alla kan bidra till.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- Godkänna hantering av remissvaren till Förvaltningsplan för fisk och fiske.
- Förvaltningsplanen framläggs på förbundsstämman som motion med att fastställas.

10. Förbundsstämma 6 maj 2025

- Stämman är utlyst enligt stadgarna. Förvarning är utskickad per epost 6 februari (3 månader innan), kallelse skickas senast 6 april (1 månad innan). Handlingar mm kommer finnas på vattern.org.
- Stämman genomförs enbart fysiskt. Kansliet har förslag att stämman genomförs på IKHP Huskvarna. Alla är positiva till förslaget. Förslag på program presenterades med gemensamma informationspass efter lunch.
- Under mötet gicks handlingarna inför stämman som skickats ut i samband med dagens möte.
 - Bokslut 2024 nu godkänd av revisorer
 - [Verksamhetsberättelsen](#) 2024 (16 genomförda, 4 nästan genomförda och 1 ej utförd).

- Arbetsprogram presenteras och vilka revideringar som görs. Såsom att se över och revidera planerna vid behov, påbörja översyn/revidering av miljöövervakningsprogram 2028-2033 och genomföra Vätterndagen.
- Budget 2026, några nedslag presenteras: slututbetalning för LOVA-betalning, Vätterndagen, åtgärdssamordning, miljögifter.
- Kansliet informerade om att inga har begärt utträde men en medlem som funderat på utträde. Däremot har Grevbäcks Gris AB meddelat att de önskas väljas in i förbundet (se punkt 6). Inga förändringar rörande medlemmar och medlemsavgifter inför 2026.
- Inga motioner utifrån men ny arbetsordning och Förvaltningsplan fisk och fiske ska beslutas/fastställas.
- Valberedning är aktiverat.
- Friederike presenterar ett förslag på program och övrig på dagen för årsstämman:
 - Beslut Förvaltningsplan Fisk & Fiske Vättern
 - Nytt inom Vätternvårdsförbundet: Planerna, på gång 2025
 - Informationspass aktuella frågor: Sedimentundersökning (SGU), rovmärla (SLU/LstF), PFAS mm
 - Vattenrådsrelaterat” Q&A

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- Förbundsstämman genomförs på plats i Huskvarna enligt planering.
- Övan redovisade handlingar kan framläggas på stämman, eventuellt mindre ändringar delegeras till VU.
- Att dagen i övrigt innehåller ett pass Nytt från förbundet, ”vattenrådsrelaterat”, föredrag.

11. Översyn av medlemsandelar

Enligt arbetsprogram ska andelstalen för avgifter ses över under året. Kansliet har haft kontakt med flera vattenorganisationer för att få veta hur deras medlemsavgifter beräknas. Även avgifter för intressenter kan ses över. Arbetet ska ske med hjälp av en referensgrupp. Friederike presenterar förslaget från 1994 och det har inte ändrats så mycket sedan dess mer än att vissa har försvunnit eller gjorts om. Vid en inventering hos andra vattenråd så blir det tydligt att alla gör olika. Administration och avgifter brukar vara uppdelade. Bygger på bland annat antal invånare, yta, verksamhetstyp, typ av utsläpp. Det är inte lätt att använda som vägledning rakt av.

Vi ska ha en referensgrupp, huvudjobbet ska kansliet göra men gruppen ska fungera som bollplank. Friederike presenterar förslag på referensgrupp:

- Kommuner: Annica Magnusson (Jönköpings kommun), Anders Lundgren (Karlsborgs kommun)
- Dricksvattenproducenter: Carl Doverholm (Skaraborgsvatten)

- Myndigheter: oklart, önskas en person från en länsstyrelse
- Lant-och skogsbruk: Gabriella Cahlin (LRF)
- Industrier: Kristina Olsson (Aspa Pulp)
- Försvaret: eventuellt en person
- Fiske: bestäms på Samförvaltningsmöte

Beslut: *Styrelsen beslutar att:*

- *Tillsätta en referensgrupp som ska stötta kansliet och bidra med medlemmars synpunkter i översyn av andelarna.*
- *En lägesrapport ska presenteras på höstens styrelsemöte.*

12. VVF 2030

Kansliet har tagit fram en enkät för att undersöka medlemmars (& intressenters) synpunkter, förväntningar, behov och önskemål kopplade till förbundets verksamhet. Enkäten har fått ett begränsat antal svar, men det går att utläsa att man är generellt nöjd med förbundets verksamhet, men önskar mer samverkan och bland annat mer undersökningar och åtgärdsarbete. VU planerar att diskutera resultat och fortsättning på sommarens möte (juni 2025). Frågan ställs om det tillkommit några frågor som har tillkommit till VU från styrelsen? Svar nej.

Beslut: *Styrelsen beslutar att:*

- *VU ska diskutera fortsättning och lägga ett förslag på höstens styrelsemöte*

13. Vattenvårdsplan

Revidering av Vattenvårdsplanen pågår. Extern remiss ska ske under året, troligtvis hösten. Vissa delar går ut på ”pre-remiss” till experter innan extern remiss. Även om arbetet är försenat så används nya åtgärdsförslag redan.

Styrelsen noterar informationen.

14. Undersökningar enligt program 2025

- Upphandling av makrofytinventering i Vättern, nästan klar, sker via Länsstyrelsen i Jönköping.
- Ny överenskommelse Hydroakustik med SLU Aqua och förlängningsbar årsvis till 2027.
- Överenskommelse med HaV (Havs- och vattenmyndigheten) under framtagande (mellan Länsstyrelsen och HaV – 810tk)

Styrelsen noterar informationen.

15. MÖV-relaterade undersökningar och projekt 2025

- **Utvecklingsprojekt 2023 - BioAssay dricksvatten:** Analyserar vattenkvalitet med hjälp av effektbaserade metoder. Ytterligare analyser har genomförts under 2024, inväntar rapport.

Källspårningsprojekt för att förklara den oförväntat hög ER-aktiviteten i Vättern. Har sett samma problem i Vänern men är lite lättare att analysera i Vättern. Provtagning i reningsverk, industrier, jordbruk och deponier för att se vart de höga halterna av hormon(liknande) ämnen kommer ifrån.

- **Utvecklingsprojekt 2024 - PFAS-trend i fiskar 1972-202x:** Rullar på enligt plan. Röding från Vättern, abborre och lax från Vänern och abborre i Mälaren. Fått förlängt i projektet till juni 2025 och klart i sommar. Finansieras av HaV (400 tk).
- **Ultrakorta PFAS:** Resultat redovisas i vattenvårdsplanen och årsskrift. Läkemedelsrester ca 30 ämnen varav 3 är hormoner. En fråga inkommer om det går att ut informationen om ultrakorta PFAS, Friederike skickar resultatfilen till den som önskar.
- **Pesticider 2025:** Planering för undersökning av pesticider i tillflöden i Jönköping och Östergötlands län, eventuellt fler län som är intresserade. Finansiering via Länsstyrelsen och planering pågår. Eventuellt kan Vätternvårdsförbundet medfinansiera i form av tid.
- **Från data till dialog: kommunikation kring vattenkvalitet i våra stora sjöar:** Ett forskningsprojekt som har beviljats av FORMAS, ca 2 miljoner. Drivs av Mälarens vattenvårdsförbund. Vätternvårdsförbundet samt Vänerns och Hjälmarens vattenvårdsförbund är med i projektet. Hur ska vi bättre nå ut med information och vad är intressant information.

Styrelsen noterar informationen.

16. Provfiske (program och projekt)

- **Fiskspårningsprojektet** – Batterierna i de sändare som finns i fiskarna börjar ta slut och färre och färre fiskar spåras. Det innebär att nätet med mottagare behöver glesas ut och mer fisk måste märkas. Öring och lax är i fokus. Utvärderingar är på gång. Fråga inkommer om vad som händer om man får upp en fisk med en sändare i? Om man ska äta fisken ser man det men inte annars. Får man sådana märken ska man rapportera in det. Fråga inkommer om vad spårningsprojektet visat i stort? Fiskar simmar mer och över större områden än förväntat, dödligheten stor i samband med lek för vissa arter. Fråga inkommer om det finns samma undersökningar i Östersjön? Ja, för gädda i Östersjön. Fråga inkommer om när vi kan förvänta oss en utvärdering? Förhoppningsvis senare i höst. Sker förmodligen via konsult och samverkan med studenter.
- **Kräftprovfiske (PFAS)** sommaren 2024 – Samverkan mellan Länsstyrelsen, Livsmedelsverket och yrkesfisket. Samlat in kräftor från 12 lokaler. Tydligt högre halter i norra Vättern som väckt lite funderingar. Saluföringsgränsvärdet är lågt (för röding 45 ug/kg). Stor spridning av provsvaren 2-19 ug/kg. Underlaget för

rekommendationerna är att det är låg risk för folkhälsan och därför inkluderas kräfta i befintliga kostrekommendationer.

Fråga inkommer om det pågår några nya diskussioner om gränsvärden? Ja, det gör det eftersom de gränsvärden som är satta nu är inte hälsobaserade, bygger på ett litet material samt att vissa arter har hamnat i fel ”grupp”. Man avvaktar Efsas hälso- och nytto analys. Kartläggning görs i vattendragen där vi vet att det finns punktkällor i Motala men behöver veta mer. Man har provtagit i Rocksjön, Munksjön, Huskvarnaån och Tabergsån. Vattenhalter höga men låga i fisk vilket är förvånande.

Det inkommer en fråga om hur man går till väga om man vill ta prover på kräftor i andra vatten, till exempel Bottensjön. Den frågan tas med till kommande samförvaltningsmöte.

Styrelsen noterar informationen.

17. Publikationer

Finns här: <https://vattnern.org/category/publikationer/>

- 161: Glacialrelikta kräftdjur i Mälaren, Vänern och Vättern 2022
- 162: Satellitbaserade indikatorer för sötvatten
- 163: Glacialrelikta kräftdjur i Mälaren, Vänern och Vättern 2023
- 164: Signalkräfta i Vättern – hot mot bottenfauna och vattenväxter inom Natura 2000

Rapporter på gång är BioAssay, Glacialrelikter 2024, Vandrarmusslan 2024, Makrofyter 2022-2024 och Årsskrift 2022-2024.

Styrelsen noterar informationen.

18. Kommunikation/Hemsidan mm

- Runt Vättern – en artikel med i turisttidningen Runt Vättern (svenska och engelska) och Instagram
- Möten/sammankomster där kansliet kan medverka. – Karlsborg Nationaldagsfirande på fästningen och Vätternrundan 1 dag.
- Finns behov av revidering av vätternliv.se då det bland annat finns information om nya invasiva arter.
- Har deltagit i en del föredrag våren 2025. Förutom mindre föredrag haft ett större med riksdagsledamöter i Jönköpings län och ska vara med på Svenskt Vatten i maj.

Fråga inkommer om hur vi jobbar med skolorna? Det är svårt att nå ut till skolorna, det var något som man erfor i projektet med att ta fram Vätternliv. Vi kan se oss själva som ambassadörer och fundera på vilka vi känner i skolvärlden som vi kan ta hjälp av. Till exempel lärarutbildningen i Jönköping.

Styrelsen noterar informationen.

19. Bidrag till Vattenråd

- **Vattenmyndigheten:** Kommer ansöka om bidrag för 2025, idag oklart.
- **Bidrag till organisationer i avrinningsområdet 2025**
 - Östra Vätterbranterna 8.000 kr
 - Vikens delvattenråd 10.000 kr (2024)
- **Extra-medel från Vattenmyndigheten till åtgärder 2024:** 80 tk beviljat till Vikens vattenråd.

Styrelsen noterar informationen.

20. Remisser/skrivelser/yttranden

Större skrivelser/yttranden finns här:

<https://vattnern.org/vattnervardsforbundet/skrivelser/>

- **Ut**
 - [Tillståndsansökan Sibelco/Baskarp](#)
Syn 11 mars, förhandling efter sommaren. Vi anser att större avstånd till Vättern och vattendrag bör lämnas.
 - [Dispensansökan Ahlstrom Munksjö](#)
De vill ha ett permanent dispenstillstånd men vi anser att det inte är bra med permanenta tillstånd, bör fortsätta mot att jobba mot att klara BAT.
 - Samråd Deponi Aspa (igen) tillstånd 2025 och söker om att anlägga en ny deponi och letar ny plats för detta. Började titta på en annan plats först och ny är det en ny plats.
 - Samråd Deponi Boda
- **In**
 - Samråd Vattentjänstplan Jönköpings kommun
- **Pågående ärenden**
 - FMV: Anmälan om ändring av tillstånd till FIHM - Vätternvårdsförbundet har meddelat att man vill ha det som remiss
 - Miljöprövning Hammarens flygskjutmål - Ligger fortfarande hos Regeringen
 - N Kärr – tagit fram miljökonsekvens. Lämnat in ansökan om tillstånd till Bergsstaten för bearbetsningskonscession. Inte med som ett strategiskt projekt – vilket förmodligen medför att ansökningsprocessen fortsätter.
 - Vattenledning Örebro – inget nytt där, MKB till tillståndsprövning på gång. Dubblerar uttaget av Vättern.

Styrelsen noterar informationen.

21. Kalender

Möten inom förbundet:

- VU: 2 april (digitalt)
- Samförvaltning: 9 april (Västra Götaland)
- Stämma: 6 maj (Huskvarna)
- Styrelse: 15 oktober (Jönköping)

Ämnesvisa möten/konferenser:

- 16-17 september Miljöövervakningsdagar i Linköping
- November Utförarmöte

Styrelsen noterar informationen.

22. Övrigt

1. Arbetsordningen. Bernhard har kontrollerat arbetsordningen och det finns saker som behöver revideras. Kansliet skickade ut ändring av arbetsordning inför mötet och Friederike går igenom ändringarna.

En synpunkt inkom om ersättning för resekostnader att det står enligt Skatteverkets rekommendationer, det bör stå enligt schablon.

Inledningen i arbetsordning är lite otydlig anser en medlem. Styrelsen började titta på stadgarna och definitionen av förbundets syfte som på plats och bestämde att kansliet tittar vidare på det så att det blir bra och fungerar. Stod tidigare på hemsidan vad VVF har för syfte, det skulle fungera. Kansliet tar detta vidare.

Beslut: *Styrelsen beslutar att:*

➤ *Reviderad arbetsordning framläggs på förbundsstämman som motion att fastställas.*

2. Skaraborgsvatten via Carl Doverholm tar upp en skrivelse från Samverkan Västra Skaraborg som vill genomföra **tillsyn i vattenskyddsområdet**. Det har tidigare inte varit frågor om tillsyn, det skulle behöva samordnas via förbundet så att det blir en likvärdig bedömning inom vattenskyddsområdet. Motala hade tillsyn förra sommaren. Fråga som ska besvaras är bland annat vilken egenkontroll som bedrivs för att skydda vattentäkten? Ska alla sitta och svara på sitt sätt - det vore bra om det kan samköras. Läger Vätternvårdsförbundet sig i tillsynsfrågor? Nej, vanligtvis inte. Har Vätternvårdsförbundet ett samordningsansvar? Nej men vi kan lyfta och stötta en uppstart av en samordning mellan kommunerna. Kan vara verksamheter som ligger utanför kommunverksamheten. Erfarenheter kan utbytas. En fråga inkommer om och hur Länsstyrelsen samordnar sin tillsyn som tillsynsroll. En Länsstyrelse svarar att de har beskrivit vad som får göras och vad som inte får göras (Jönköping). Det går att överlåta tillsynen till kommunen. Vad är det som ska samordnas? Borde gå att hitta samma

information om vattenskyddsområden. MÖS har fått tillsynsmandat och verkar osäkra om vad som ska tillsynas. Borde finnas samlad information och tillsyn. Ingen som har den samordnande rollen när det kommer till Vättern som vattenskyddsområde. Länsstyrelsen i Jönköpings län meddelar att de kan undersöka och ta frågan vidare.

23. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och skickar med ett medskick om att vi funderar på hur vi kan bidra till att få ut information till skolorna därefter avslutades mötet.

Malin Setzer
Vid protokollet

Johan Löwenadler Davidsson
Mötesordförande

Anders Edholm
Justeringsperson

Deltagare Styrelsen (14 st)

Anders Edholm, Anders Lundgren, Andreas Furustam, Annica Spångberg, Carl Doverholm, Emma Willaredt, Gabriella Cahlin, Jonny Ståhl, Jörgen Ryberg, Kennet Simonsson, Kristina Olsson, Lars Gezelius, Petter Jacobsson, Taina Kuhna.

Dessutom:

Anna Jönsson (Zinkgruvan), Elin Pettersson (Nammo), Paulina Stenvall (Motala kommun)

Intressenter

Caroline Millberg (Aktion Rädda Vättern)

Kansliet

Johan Löwenadler Davidsson
Friederike Ermold
Malin Setzer
Rasmus Lindblad
Bernhard Jaldemark
Gustav Enander